

РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ

А. Р. ДЯГІЛЕВА, студ.

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова, м. Харків

Ринок праці – це один з найважливіших елементів ринкової економіки.

Ринок праці в Україні поступово виходить з зони кризи й попит на співробітників зростає. Але безробіття все ж таки у країні є.

У зв'язку з тим, що багато підприємств та майже усі заводи позакривалися багато людей залишилися без роботи, таким чином рівень безробіття на теперішній час майже 10%.

Якщо казати в цілому, то **ринок праці** — це система суспільних відносин, пов'язаних з купівлею і продажем трудових послуг працівників. У класичному розумінні ринок праці — це сфера формування попиту і пропозиції на робочу силу.

Іншими словами, ринок праці — ринок одного з факторів виробництва, де домогосподарства в ролі найманих працівників пропонують свою працю, а роботодавці (власники) — виробники товарів та послуг — потребують її.

Елементами ринку праці є: попит, пропонування, трудові послуги, ціна, конкуренція.

Праця — один з основних факторів виробництва, власниками якого є домогосподарства.

На ринку праці встановлюється ціна праці — ставка заробітної плати та обсяг використання праці.

Людина здатна працювати завдяки своїм фізичним і розумовим здібностям; які, в свою чергу, поєднуючись із знаннями, вміннями та навичками складають основу трудового потенціалу особистості. Трудовий потенціал людини може бути використаний у виробництві благ.

Зараз виділяють декілька видів безробіття, це циклічне, сезонне, природне (у деякій літературі дане безробіття називають панельним), фрикційне та структурне безробіття.

До *циклічного* безробіття можна віднести такі вакансії, які викликані спадом, тобто фазою економічного циклу, яка характеризується недостатністю загальних, або сукупних, видатків. Коли сукупний попит на товари і послуги зменшується, зайнятість скорочується, а безробіття зростає. З цієї причини циклічне безробіття іноді називають безробіттям, пов'язаним з дефіцитом попиту; деякі відносяться до *сезонного* безробіття (особливо чоловіки, які працюють у сфері будівництва) - результат природних коливань кліматичних умов протягом року або коливань попиту. Зникає протягом року; та більшість безробітних відносяться до *природне (панельне)* безробіття, особливо пенсіонери, або люди з обмеженими можливостями, бо панельне (природне) безробіття – це відсоток безробіття, який неможливо усунути навіть при найкращому розвитку кон'юнктури. Цей вид безробіття виникає внаслідок фрикційного, добровільного та структурного безробіття. Це та група безробітних, які не можуть знайти роботу в зв'язку з кваліфікацією, віком, станом здоров'я, місцем проживання та ін.. *Фрикційне* безробіття (тимчасове) виникає, коли люди тимчасово знаходяться без роботи в результаті зміни місця праці, професій. Цей вид безробіття виникає в короткостроковому вимірі. *Структурне* безробіття — виникає в результаті зміни структури економіки, викликане науково-технічним прогресом і зміною структури потрібних кадрів.

Переходячи до сегментації ринку праці можна виділити, що **сегментація ринку праці** — це поділ ринку праці на сектори, які своїми рамками обмежують мобільність трудових ресурсів. Найпоширенішими причинами сегментації ринку праці є професійно-кваліфікаційна різноманітність професій, посад, робіт і працівників.

Основними причинами виникнення сегментації ринку праці є:

— розходження техніки і технології виробництва, нерівномірність науково-технічного прогресу в різних галузях, а отже, рівня загальної й спеціальної професійної підготовки працівників;

— необхідність адаптації до економічної кон'юнктури у зв'язку з нерівномірністю розвитку економіки;

— нерівні можливості при одержанні освіти, професійної підготовки, найманні на роботу тощо.

Література

1. Державне регулювання зайнятості та безробіття на ринку праці / С. П.
2. Закон України “Про зайнятість населення “ від 1 березня 1991 року
3. Костенко М. А. Соціалізація ринку праці в новій економіці / Збірка наукових праць. К., ЦУЛ, 2014. — с. 16.
4. Навчальні матеріали онлайн. Основи економічної теорії. 2010-2018рр.
5. Особливості функціонування ринку праці в Україні.
6. Проблеми ринку праці в умовах кризи та можливі шляхи їх вирішення / Н. Є. Селюченко, В. П. Кічор // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". - 2009. - № 640. - С. 189-195.